

УДК 658:005.932.5

Клименко М.Ф., магістрант, гр. ЗМО-23-2М, ФБСО
Науковий керівник: к.е.н., доц. Орлова К.Є.
Державний університет «Житомирська політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Управління логістичною діяльністю підприємства є однією з невід'ємних складових загальної системи менеджменту суб'єкта господарювання. Логістична система, за умов належного її функціонування, потенційно спроможна забезпечити ефективне функціонування підприємства, забезпечуючи оптимізацію товарно-матеріальних потоків, витрат на транспортування та зберігання товарно-матеріальних цінностей, раціональне інформаційне обслуговування руху ТМЦ. Відтак, визначення особливостей формування логістичної системи є важливим науковим та практичним завданням.

Логістична діяльність підприємства пов'язана із організацією та оптимізацією матеріальних потоків та охоплює усі бізнес-процеси підприємства. Логістична діяльність підприємства охоплює процеси постачання, виробництва та збуту, інтегруючи матеріальні та інформаційні потоки [2]. Зокрема, у сфері постачання логістична діяльність спрямована на вирішення наступних завдань:

- визначення обсягів замовлення матеріальних ресурсів, періодичності їх замовлення;
- організація постачання з урахуванням критеріїв оптимізації маршрутів, способів та засобів постачання;
- забезпечення зберігання / складування запасів з урахуванням критерію оптимізації витрат на зберігання.

Виробнича логістика пов'язана із організацією та оптимізацією матеріальних потоків у процесі виробництва. Основні завдання даного виду логістики пов'язані із оптимізацією потоків сировини, матеріалів, напівфабрикатів і готової продукції у процесі виробництва.

Збутова логістика, у свою чергу, спрямована на вирішення завдань організації матеріальних та інформаційних потоків у процесі доставки готової продукції до споживачів. Збутова логістика реалізується у наступних напрямках:

- побудова оптимальних маршрутів з точки зору мінімізації втрат часу та транспортних витрат;
- організація постачання з урахуванням критеріїв оптимізації маршрутів, способів та засобів постачання;
- забезпечення інформаційного обслуговування відповідних процесів.

З огляду на роль логістичної діяльності у функціонуванні підприємства, важливим є формування відповідної логістичної системи. На думку М. Желіховської, основними компонентами логістичної системи підприємства є:

- організаційно-управлінська підсистема;
- інформаційна підсистема;
- функціональна підсистема, яка, у свою чергу, включає такі елементи, як постачання, виробництво, транспортування, збут, складування [1].

Одним з важливих компонентів є організаційно-управлінська підсистема, яка включає об'єкти управління, суб'єктів управління, ключові цілі та завдання у сфері логістичної діяльності. Об'єктом управління логістичною діяльністю виступають матеріальні та інформаційні потоки на підприємстві. Коло суб'єктів, у свою чергу, має різнитися, залежно від сфери, масштабів діяльності та специфіки конкретного суб'єкта господарювання.

Управління логістичною діяльністю має здійснюватися з урахуванням системного підходу. Системний підхід у сфері логістичної діяльності характеризується наступними особливостями:

- формування логістичної системи підприємства має здійснюватися на засадах системного підходу з дотриманням принципу основної ланки;
- логістична система має бути орієнтована на задоволення потреб споживачів, тобто бути клієнтоорієнтованою;
- логістичні процеси мають бути узгодженими та взаємопов'язаними;
- врахування впливу діяльності підприємства в цілому і логістичної діяльності зокрема на довкілля, побудова управління на засадах соціальної відповідальності;
- узгодження логістичної системи із загальними стратегією, цілями та тактикою діяльності підприємства;
- забезпечення інформаційно-аналітичного супроводу логістичної системи підприємства [1].

Отже, логістична діяльність підприємства є невід'ємною складовою загальної системи менеджменту суб'єкта господарювання, а логістичні процеси охоплюють усі його сфери та напрями діяльності. Забезпечення ефективного управління логістичною діяльністю підприємства визначає його успіх на ринку та можливості до підвищення ефективності діяльності. Одним з ключових підходів, врахування якого є доцільним у процесі управління логістичною діяльністю, є системний підхід, що передбачає врахування усіх підсистем підприємства, реалізацію клієнтоорієнтованого підходу та узгодження логістичної системи із стратегією, тактикою та цілями діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Желіховська М. Моделювання логістичної системи підприємства в умовах цифрової економіки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 4. С. 50-55.
2. Мохненко А. С., Наумов О. Б., Чмут О. О. Модель організаційно-економічного механізму логістичної системи підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2023. Вип. 48. С. 19-24.

УДК 331.101

Коваль Н.О., к.е.н., доцент*Вінницький національний технічний університет*

КОНЦЕПЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Сьогодні слово «криза» є, мабуть, одним із найуживаніших у повсякденній мові. Воно використовується для опису особистих, тобто приватних ситуацій, але найчастіше - для опису стану, в якому опинилося суспільство в цілому або окремі організації та системи в ньому, з потенційно негативними наслідками. Проте, незважаючи на часте використання, термін «криза» не має чіткого або єдиного концептуального змісту. Натомість існує безліч тлумачень, які часто взаємно суперечать одне одному.

Незважаючи на те, що немає єдиної думки щодо його значення, криза є досить популярним і широко вживаним терміном. Кажуть навіть, що його популярність ускладнює його визначення. Це не дивно, оскільки дослідники, які вивчають феномен кризи, не вважають себе дослідниками кризи. Кризове поле є погано визначеним, схожим на плутанину вчених з різних дисциплін (соціологія катастроф, державне управління, політичні науки та міжнаціональні відносини, політична та організаційна психологія, а також технічні фахівці, такі як комп'ютерні спеціалісти чи епідеміологи). Що стосується того, хто знаходиться всередині, а хто ззовні - це залежить від того, хто визначає сферу. Питання ускладнюється ще й тим, що наведені нижче терміни використовуються для позначення різних видів негативних або небезпечних подій одночасно і часто без чіткого усвідомлення їх взаємозв'язку та розмежування значень або, особливо в англійській мові, навіть як повні синоніми поняття «криза»[1].

Існує велика кількість літератури, присвяченої кризі, і, відповідно, багато визначень, які частково збігаються, а частково розходяться. Криза є надто складним явищем, щоб його можна було легко визначити. Лихо (несприятливі обставини) порушують нормальний стан речей і створюють плутанину, в той час як на спеціалізовані організації (агенції) покладається завдання повернути все до нормального стану. Однак, коли лихо виходить за межі нормального стану, ми потрапляємо у світ кризи.

Антикризове управління можна визначити як сукупність функцій або процесів, метою яких є виявлення, вивчення та прогнозування можливих кризових ситуацій і створення спеціальних засобів, які б дозволили організації запобігти кризі або впоратися з нею та подолати її з мінімальними наслідками і якнайшвидшим поверненням до нормального стану. Таким чином, антикризове управління - це стенографічна назва всіх видів діяльності, спрямованих на роботу з системою, що перебуває в стані дезорганізації: запобігання, підготовка, пом'якшення та відновлення. Йдеться про моделювання дій, домовленостей і рішень, які впливають на перебіг кризи, і охоплює організацію, підготовку, заходи та розподіл ресурсів з метою її подолання. Кризовий менеджмент зазвичай відбувається в умовах організаційного хаосу, під тиском численних засобів масової інформації, в стресових обставинах і без точної інформації[2].

Кризовий менеджмент - це не унікальне покликання чи професія, а теоретична концепція, яка охоплює в дослідницькому сенсі певну групу подій (криз), що мають певні спільні закономірності, але водночас і значні взаємні відмінності. Представники різних професій мають справу з грошовими кризами, військовою напруженістю, тероризмом, стихійними лихами тощо і навряд чи можуть ефективно діяти в тих сферах, в яких їм бракує знань і досвіду. Однак на певному абстрактному рівні вони можуть обмінюватися досвідом. Отже, термін «кризове управління» не є синонімом захисту і реагування, захисту від природних та інших катастроф, цивільної оборони або всіх цих понять разом узятих. Він охоплює набагато ширшу соціальну реальність, яка існує як теоретична концепція в науці та дослідженнях, а не в реальному світі як система, установка чи центр для подолання всіх можливих кризових подій.

Хоча запропоноване визначення є відносно найбільш прийнятним, воно, тим не менш, не є абсолютно беззаперечним. А саме, криза в такому розумінні є в певному сенсі елітарною конструкцією. Той, хто має владу або авторитет, вирішує, чи є певний процес або подія просуванням вперед у нормальному стані речей, чи, навпаки, його порушенням. Виходячи з цього визначення, ми можемо говорити про кризу лише в тому випадку, якщо учасники події, про яку йде мова, розглядають дану ситуацію як кризу (так звана теорема Томаса). Якщо, наприклад, громадяни або державні органи проголошують скрутне становище, в якому вони опинилися, кризою, то це вирішальним чином вплине на подальший перебіг подій. Таке суб'єктивне розуміння кризи унеможливорює чітке розмежування її початку та кінця, оскільки різні учасники сприймають певну ситуацію як кризу в різні моменти часу. Наприклад, серйозна хімічна аварія спочатку ідентифікується як криза на підприємстві, потім на місцевому рівні і, нарешті, на державному рівні. До тих пір, поки органи влади, відповідальні за життя надзвичайних заходів під час кризової